

Acord de 9 de juliol de 2009 pel qual s'aprova el Pla de formació del personal acadèmic (PROFID) 2009-2010

1. LA FORMACIÓ DEL PDI. INTRODUCCIÓ I ANÀLISI

La Universitat constitueix una font de formació, investigació i divulgació de primera magnitud en l'àmbit del saber i de la ciència, que alhora necessita adequar-se contínuament als nous requeriments de l'entorn sociocultural, econòmic i científicotecnològic.

Els recursos humans (o el capital humà, com algunes altres tendències el defineixen) constitueixen l'actiu principal de qualsevol organització. El personal docent i investigador forma part del capital humà de la Universitat i, per tant, la seva formació continuada, és a dir, la revisió i renovació constant de coneixements, actituds i habilitats prèviament adquirits, ha d'esdevenir una línia prioritària dins dels eixos d'actuació del Pla Estratègic de la Universitat Rovira i Virgili (URV a partir d'ara).

Aconseguir la professionalització òptima del professorat universitari i garantir la seva adequació a les demandes internes i externes implica dissenyar i desenvolupar un Pla de perfeccionament del personal docent i investigador que incideixi en tots aquells àmbits que configuren la seva activitat global a la Universitat.

Amb aquest objectiu, cal fer una sèrie de consideracions prèvies:

1. El Pla de formació del personal docent i investigador de la URV ha de tenir com a objectiu principal millorar la qualitat de la Universitat per implicació directa de la docència i la recerca universitàries.
2. Per tal de garantir-ne l'eficàcia, primer s'ha de definir un Pla Estratègic per a la Formació del Personal Acadèmic plurianual; després es poden establir plans parcials per cursos acadèmics.
3. S'ha de dur a terme una política clara sobre la repercussió de la formació continuada en la carrera docent del professorat.
4. El Pla de formació ha d'incloure unes directrius generals que marca la Universitat d'acord amb els objectius estratègics i de qualitat que es defineixen al Pla Estratègic de la URV.
5. Serà important dissenyar i implantar estratègies per incentivar i motivar el personal acadèmic pel que fa a la formació continuada.

1.1 L'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) com a òrgan gestor

Segons l'article 32 de l'Estatut de la Universitat Rovira i Virgili, l'ICE té com a funcions específiques "la innovació educativa i la funció pedagògica del professorat mitjançant l'organització de cursos d'especialització". També té com a objectiu "promoure i desenvolupar investigacions educatives, difondre-les i aplicar-les, i assessorar, informar i assistir tècnicament el professorat i l'estructura de la Universitat".

Fins al moment, l'ICE s'ha centrat en aquestes funcions:

- La formació i perfeccionament del professorat de qualsevol nivell educatiu, tant en la projecció formal com no formal.
- La innovació i la investigació educativa.
- La informació i difusió d'experiències, treballs i materials d'interès pedagògic.
- L'assessorament i orientació educatius a professorat, centres, institucions i alumnat.

També s'hi afegeix la gestió, en col·laboració amb el Vicerectorat de Personal Docent i Investigador, del Pla de perfeccionament del PDI.

1.2 Pla de formació del personal docent i investigador

L'anàlisi del desenvolupament del Pla de formació fins aquest moment implica la valoració de diferents aspectes com el disseny (nombre d'hores, assistents, nombre de cursos, etc.), la satisfacció dels usuaris (amb la finalitat d'avaluar el grau d'assoliment dels objectius desitjats) i la millora dels processos educatius i l'aprenentatge de l'alumnat (l'avaluació d'impacte).

El nombre d'activitats dutes a terme els darrers anys s'ajusta a les demandes del professorat, a les necessitats institucionals i a temes emergents i d'interès com l'EEES i la implantació de les TIC, entre d'altres.

	PROFIDS	INSCRITS	ASSISTENTS
2004/05	55	1046	755
2005/06	50	644	531
2006/07	60	737	500
2007/08	59	767	595

Un altre aspecte que cal valorar és la participació en les accions de formació segons el departament de procedència. A continuació, apareixen tots els departaments que han participat en aquestes activitats, amb el nombre de persones assistents.

1.3 Accions desenvolupades

1. Generals

- S'ha potenciat el model de formació desenvolupat fins al moment, de manera individual (el professor/a), col·lectiva (per departaments i/o centres) i generals (institucionalment). Aquest és un model ampli, flexible, que aporta accions i modalitats que poden donar resposta a les diferents necessitats formatives.
- S'ha redactat un Pla de formació en un document públic on han quedat clarament previstos els diferents aspectes: model de formació, objectius, continguts, estratègies, acreditació i reconeixement, destinataris, avaluació i garantia de la qualitat, estructura organitzativa i gestió de la formació, i finançament.
- S'ha definit un Pla de formació en funció dels referents institucionals i estratègics de la Universitat.
- S'ha dissenyat un Pla que ha apostat per les diferents funcions del professorat universitari: docència, recerca, transferència i gestió, que ha esdevingut un element clau per a la millora de la qualitat en tots aquests àmbits.

2. Disseny del Pla

- S'ha mantingut l'estructura d'un Pla de formació doble: general i específic (sota demanda). Al mateix temps i per ampliar aquesta oferta, s'han potenciat dos plans més: la formació en llengua estrangera i els ajuts a activitats de formació.
- S'ha definit un itinerari més clar i coherent de formació mitjançant diferents vies. Això ha suposat redefinir els criteris i indicadors d'avaluació en cada curs, el nivell d'assoliment i el tipus d'acreditació.
- S'han dissenyat activitats generades en diferents tipologies de destinataris:
 - Individuals: assessoraments puntuals entre professorat amb necessitats semblants i segons el perfil professional.
 - Col·lectives: centres, departaments, grups de recerca, comunitats d'aprenentatge, etc.
- S'ha mantingut el bon funcionament del procediment administratiu i de gestió en la matrícula i la certificació de les diferents accions formatives.

3. Desenvolupament

- S'ha mantingut la inscripció a través de la web com un mecanisme per a la matriculació en les accions formatives.
- S'han ajustat els recursos educatius i les despeses a les necessitats de desenvolupament del Pla de formació.
- S'ha afavorit la participació de la Comissió de Formació del Col·lectiu Docent i Investigador en el disseny del Pla de formació.
- S'han homogeneïtzat els criteris d'utilització de les aules i els recursos necessaris de què han disposat els centres i departaments.
- S'han cobert tots els blocs temàtics per formar el professorat en totes les competències bàsiques d'un professor/a universitari.

Les accions que s'han desenvolupat per potenciar progressivament el PROFID han estat les següents:

- a) La redacció d'un Pla de formació global que ha donat resposta a les necessitats del procés de convergència a l'espai europeu d'educació superior (EEES) i la construcció de l'espai europeu d'investigació (EEI).
- b) Complementar les accions desenvolupades en el Pla amb convocatòries d'ajuts que han permès al professorat completar la formació amb altres activitats no establertes dins la proposta anual.
- c) Cobrir els blocs temàtics per formar professorat en totes les competències bàsiques d'un docent universitari, per exemple, els idiomes, la docència universitària, la formació per a l'EEES i la recerca i transferència.
- d) Oferir al professorat la possibilitat d'obtenir un títol que l'acrediti com a especialista en docència universitària, el qual es pot cursar modularment segons la programació anual del PROFID.
- e) Treballar per millorar la qualitat del Pla, definint indicadors de qualitat que han servit per avaluar el disseny i desenvolupament de les accions realitzades, així com la satisfacció dels usuaris.

1.4 Propostes de millora

L'anàlisi dels aspectes anteriorment enumerats ens porta a definir una sèrie de propostes de millora:

1. Generals

- Millorar la comunicació entre l'ICE i els diferents interlocutors (centres, departaments, comissions de formació, grups de recerca, serveis universitaris, etc.), així com la difusió del Pla de formació.
- Dotar el Pla d'un caràcter flexible i dinàmic, associat al reconeixement institucional, en la mesura que la formació també és un dret i un deure del personal docent i investigador.

2. Disseny del pla

- Potenciar altres tipus d'activitat poc desenvolupades com els seminaris i assessoraments amb grups propis.
- Potenciar el Pla d'avaluació de la formació en tots els vessants: determinació de necessitats, avaluació de satisfacció del curs i del Pla, avaluació de l'impacte, etc.
- Generar una base de dades on es reculli la informació de les diferents accions formatives (programa, inscripció, índex de participació, valoracions, etc) que facilitin la presència d'un indicador de productivitat docent anual i personalitzada.
- Incrementar mecanismes de transferència de coneixements amb la finalitat de visualitzar els esforços i resultats obtinguts. Parlem, en aquest cas, de millorar la base de recursos web, potenciar accions per a l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques, etc. (Possible observatori de la formació, que mostri el material i resultats de cada curs.)
- Valorar la possibilitat d'exigir al professorat assistent als cursos algun producte o aplicació pràctica en la seva realitat docent.

3. Desenvolupament

- Accedir a la base de dades del PDI de la Universitat per facilitar aspectes com la inscripció en les accions de formació.
- Introduir automàticament les dades d'assistència a les activitats de formació i d'impartició de docència en el document del pacte de dedicació de cada professor.
- Redissenyar la web de l'ICE d'acord amb les directrius institucionals, per tal de facilitar l'accés del personal docent i investigador a la formació relativa al PROFID.

2. EL PLA DE FORMACIÓ DEL PDI (PROFID)

El sistema universitari espanyol, en general, i la Universitat Rovira i Virgili, en particular, estan compromesos en el procés d'adaptació a l'espai europeu d'educació superior a través de l'aplicació dels principis i criteris de la convergència europea. Per això considerem les raons següents que justifiquen la pertinença del Pla de formació del professorat (PROFID):

1. El nou marc europeu d'educació superior, dintre de la convergència europea, implica per al professorat noves competències que afecten conceptes, conviccions i actituds sobre l'ensenyament i l'aprenentatge, l'adquisició de les quals es pot aconseguir amb l'ajuda d'accions de formació.
2. Els alumnes són els protagonistes del procés educatiu, per la qual cosa han d'adquirir noves maneres d'aprenentatge i les formes d'aplicar-les. En aquest sentit, les activitats autònomes, encara que guiades pel professorat, s'han convertit en una de les noves competències.
3. El Pla Estratègic de la Universitat per al desenvolupament de l'EEES exigeix tant l'aplicació en titulacions, cursos o assignatures dels ECTS i la utilització de metodologies actives com a noves estratègies d'aprenentatge i ensenyament per a l'alumnat i per al professorat. És necessari que el professorat aporti a la seva metodologia nous usos dels recursos didàctics i hi integri els procediments d'avaluació, tant formativa com sumativa.

2.1 Destinataris

Podem classificar el personal docent i investigador, quant a la formació permanent, en els grups següents:

- Professorat novell (a temps complet i a temps parcial): tot aquell professorat que acaba d'incorporar-se a les tasques docents i requereix un coneixement tant de l'organització i del funcionament de la institució com de les tècniques docents bàsiques aplicades a l'àmbit universitari.
- Professorat que desenvolupa càrrecs de gestió: tot aquell professorat que, a més a més de la seva tasca docent i de recerca, desenvolupa alguna activitat de gestió.
- Professorat a temps complet: tot el col·lectiu de professorat de la URV amb dedicació exclusiva.

- Professorat a temps parcial: tot el col·lectiu de professors que comparteixen la seva tasca professional entre la URV i una altra empresa o institució.

Tanmateix, tots, en major o menor mesura, han de desenvolupar una sèrie de competències bàsiques:

<i>Culturals-socials</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Exercir com a docent en la universitat europea del segle XXI. • Establir compromís amb la institució universitària i conèixer-ne el funcionament.
<i>Pedagògiques</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Dissenyar processos d'ensenyament-aprenentatge a les necessitats formatives dels estudiants. • Innovar en la pràctica educativa. • Dirigir l'alumnat en processos d'aprenentatge autònom i dirigit.
<i>Instrumentals</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ús d'estratègies comunicatives necessàries per a la docència. • Ús de les TIC en la millora de la docència. • Guiar i orientar l'alumnat en la presa de decisions.
<i>Disciplinàries</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ètica i ús responsable en el desenvolupament docent. • Aplicar els coneixements del camp científic i aplicació a la docència.
<i>Gestió</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Treballar en equips docents. • Participar en els mecanismes i òrgans de gestió de la Universitat.
<i>Recerca</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Reflexionar sobre la docència universitària i analitzar-la. • Promoure la recerca en el camp científic propi i la difusió del coneixement.

2.2 Blocs temàtics

Les activitats proposades en aquest projecte s'estructuren al voltant de sis eixos o blocs temàtics que determinen les diferents línies del PROFID:

- Institucional
- Docència universitària i EEES
- Eines per al treball docent
- Desenvolupament docent i investigador
- Salut i prevenció de riscos laborals (amb el suport del Servei de Prevenció de Riscos Laborals)
- Idiomes (català, amb el suport del Servei Lingüístic)
- Gestió universitària

Cadascun d'aquests blocs implica línies d'acció que ajuden a definir les competències del professorat.

2.3 Modalitats de formació

Quant a les modalitats generals de formació, les activitats podran desenvolupar-se segons:

- **Cursos:** aquelles activitats de durada curta o mitjana orientades a donar una formació al professorat per a la millora de la seva pràctica professional. Són impartits per un o diversos docents, que segueixen un temari establert prèviament. La durada i la periodicitat poden ser molt variades, atès que es fixen d'acord amb la varietat curricular i metodològica. Per poder-se impartir, els cursos tindran un mínim de 10 assistents i un màxim de 25.
- **Seminaris:** l'objectiu general d'un seminari és reflexionar al voltant d'un tema a partir de la pràctica docent, de recerca o de gestió, revisant-ne aspectes de continguts, metodologia o tècniques que puguin representar un perfeccionament de la tasca dels professionals que hi participen. Els seminaris es poden articular al voltant d'àrees curriculars, de departaments, de centres o bé ser interàrees, interdepartamentals o fins i tot intercentres.

Les diverses actuacions dels seminaris es poden concretar en:

- Intercanvi d'experiències.
 - Anàlisi, debat i conclusions d'aspectes concrets de la pràctica docent, de recerca o de gestió dels membres del grup.
 - Disseny i desenvolupament d'activitats de trobada, reflexió i formació (jornades, trobades, ponències, etc.).
- **Grups de treball, innovació i investigació:** l'objectiu general del grup de treball és elaborar un material o un projecte en el marc de la innovació educativa i investigadora orientat a la millora de la pràctica professional.

El treball del grup s'ha de concretar en:

- Plantejament d'un projecte coherent i detallat.
- Delimitació de l'àmbit, camp o àrea d'investigació.
- Elaboració de materials per a l'alumnat i/o professorat.
- Experimentació dels materials elaborats.
- Avaluació dels resultats de l'experiència, per revisar i consolidar la teòrica i la pràctica dels objectius definits al projecte.

Els grups de treball han de comptar amb un mínim de 5 participants i un màxim de 15, per tal de garantir-ne l'operativitat.

- **Altres:** dins el pla de formació poden considerar-se, de forma excepcional, altres activitats.

Atesa la creixent implantació de la tecnologia i concretament de les xarxes telemàtiques, en la mesura que la infraestructura ho permeti es poden oferir diferents modalitats de formació:

- a) **Presencial:** aquelles activitats que es desenvolupen en un espai físic concret en el qual es reuneix el formador/a amb uns alumnes.
- b) **Semipresencial:** es realitza una primera sessió per marcar les pautes de l'activitat, una altra de seguiment i una de final; la resta es desenvolupa a través de la xarxa i/o mitjançant el treball individual dels alumnes.
- c) **A distància:** es realitza una sessió de presentació i la resta d'activitats, de forma no presencial, bàsicament utilitzant les xarxes telemàtiques.

2.4 Programes

El Pla de formació 2009-10 comprèn cinc programes que donen resposta a les necessitats del PDI:

A. Pla general

Les activitats d'aquest programa van destinades al personal docent i investigador de la Universitat, prenent en consideració els plans de qualitat i els plans estratègics generals i el reflex en els centres, ensenyaments, departaments i professorat.

El Pla institucional de formació inclou activitats anuals de formació permanent del professorat, com cursos, tallers, seminaris de treball, etc.

Els objectius que es pretenen són:

- Facilitar l'accés del professorat universitari a la formació permanent.
- Establir una cultura de formació permanent entre el professorat universitari i millorar la qualitat de la docència, la recerca i la gestió.
- Oferir una formació de caràcter general que incideixi en temes comuns o interessos generals per al professorat de la Universitat.

B. Pla específic

Aquest programa comprèn les activitats relacionades amb demandes específiques que provenen dels departaments i dels centres de la Universitat. En aquest sentit es pretén:

- Facilitar ajuda i recursos per donar resposta a les necessitats que sorgeixen dels interessos de cada col·lectiu.
- Analitzar les demandes específiques de cada un d'aquests col·lectius.
- Establir llaços de comunicació entre l'ICE i els diferents centres i departaments de la Universitat.

C. Programa d'ajuda a la internacionalització: formació en anglès i altres terceres llengües

Dins del programa d'internacionalització de la Universitat i per facilitar la formació en anglès i altres llengües estrangeres, es proporcionaran els mecanismes de formació necessaris per afavorir l'aprenentatge d'idiomes per al professorat.

D. Ajuts per a accions de formació

El Pla de formació facilita al professorat la realització d'accions de formació fora de la URV. La valoració es farà en un termini establert i els criteris els defineix prèviament la Comissió de Formació del Col·lectiu Docent i Investigador de la URV.

E. Programa d'ajuda a la millora de centres i/o departaments

Es promou una convocatòria d'ajuts per al desenvolupament de plans d'acció per a la millora que tinguin com a finalitat desenvolupar accions adreçades a cobrir necessitats o debilitats presentades pels centres i/o departaments de la URV. Es pretén, en aquest sentit, facilitar el desenvolupament d'accions adreçades a resoldre dèficits o necessitats manifestes.

2.5 Difusió del Pla de formació

El PROFID de la URV, conscient de la importància de la informació i la transparència, vol fer arribar a la comunitat universitària tota la informació relativa a les activitats universitàries mitjançant la disponibilitat dels mecanismes existents. Es pretén que el personal docent i investigador tingui constància i recordatori de les activitats que s'hi desenvolupen.

Es pretén:

- Augmentar la notorietat de l'ICE, així com dels serveis que ofereix, a la comunitat docent i a la comunitat universitària en general.
- Crear canals de comunicació i difusió de la informació pròpies per mantenir informat permanentment el professorat de totes les activitats i cursos que l'ICE ofereix.
- Fomentar el diàleg i l'intercanvi d'idees entre l'alumnat dels cursos i l'ICE, promovent així també més integració de l'ICE dintre de la Universitat.
- Formar els docents dels cursos per tal que facin una bona difusió dels diversos recursos i eines disponibles.
- Facilitar als usuaris l'accés a la informació.
- Facilitar als usuaris la gestió dels diversos tràmits.
- Fomentar la formació permanent del professorat.

Les accions previstes en aquest cas són:

- Redisseny i presentació de la nova web de l'ICE, la qual intenta:
 - Facilitar als usuaris l'accés a la informació.
 - Fomentar l'ús de les diverses eines i recursos disponibles.
 - Fomentar la participació de l'usuari.
 - Facilitar i promoure l'ús dels tràmits de secretaria electrònicament.
- Manteniment del canal de comunicació a través del correu electrònic, amb tots els contactes actuals per tal de crear una imatge positiva de l'Institut i mantenir-los al corrent de qualsevol novetat.
- Edició digital de *l'ICE t'informa*, com un butlletí mensual que serveixi per a la difusió tant general com específica de les diverses activitats i cursos oferts, el calendari, les novetats i altres informacions d'interès.
- Creació i difusió de material imprès (fullets, tríptics, cartells, etc.) referent a activitats, cursos, seminaris i jornades específiques.
- Disponibilitat de documents informatius i pràctics a la pàgina web:
 - *l'ICE t'informa*.
 - Documents informatius dels cursos amb pdf.
 - Document informatiu referent als tràmits que es poden realitzar a la secretaria i quins es poden gestionar electrònicament.
 - Recursos històrics i presents (publicacions, memòries, etc.).
 - Documents de gestió de tràmits.
- Foment de l'augment de les visites a la pàgina web per part dels docents dels cursos, a través de l'ús de les diverses eines (Moodle, secretaria, etc.).
- Foment de la realització de les enquestes disponibles a la pàgina web per part dels docents dels cursos.
- Ús de taulells d'anunci a les zones on hi ha els despatxos del professorat.
- Organització d'esdeveniments de presentació de les noves publicacions, novetats en la formació, etc.

- Configuració de la pàgina web de l'ICE com la pàgina d'inici dels despatxos del professorat de la URV.
- Utilització d'altres elements electrònics com blocs, fòrums, facebook, buscadors, etc.

2.6 Els formadors

L'ICE proposarà per a cada acció el formador/a més adequat i vetllarà per un desenvolupament òptim de l'activitat.

Un bon formador/a que aspi a desenvolupar la seva feina amb la competència, eficiència i professionalitat adequades ha de reunir una sèrie de qualitats, coneixements, habilitats i actituds:

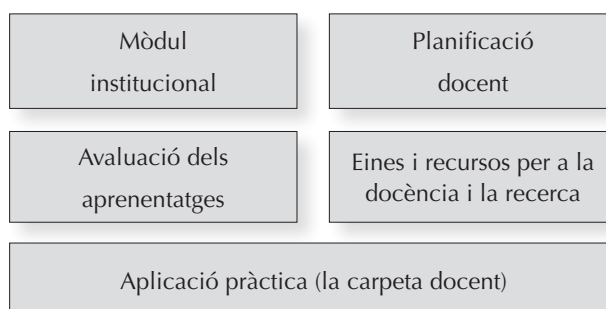
- Ha de facilitar i ajudar pedagògicament, sent conscient de la seva obligació de fer possible que els participants puguin desenvolupar totes les seves potencialitats quant a habilitats, aptituds, etc.
- Ha d'ensenyar de tal manera que els participants s'enfrontin al fet d'adquirir nous coneixements, habilitats o actituds, estimulant apropiadament la seva capacitat d'anàlisi, síntesi, capacitat crítica, possibilitat d'aplicació dels nous coneixements adquirits i l'avaluació. Per tant, facilita la informació i ensenya a posar en pràctica els nous processos pedagògics, assegurant-se que s'aprèn el que s'ha d'aprendre, segons els objectius i expectatives previstos.
- Ha d'organitzar, planificar i gestionar l'acció formativa i per a això ha de:
 - Establir per a cada acte formatiu els objectius, partint de les necessitats del grup.
 - Organitzar i seleccionar els diferents tipus de continguts, així com les activitats i els recursos didàctics més apropiats.
 - Avaluar el procés i els resultats conjuntament amb els participants.
 - Proposar, utilitzar, explicar, resumir, etc. els coneixements que es van adquirint en cada sessió formativa.
 - Ser capaç de suscitar a l'alumnat la capacitat d'investigació i la participació activa.

El formador/a ha de regular i/o catalitzar una cohesió bona, correcta i adequada del grup d'alumnes, ha d'estar alerta sobre possibles tensions i conflictes, i ha de fer que els objectius individuals desemboquin en els objectius comuns.

2.7 Reconeixement de la formació

Un dels elements bàsics en la formació del professorat és el reconeixement de la formació. Es proposen, doncs, dos nivells de reconeixement:

- a) Acreditació d'assistència i/o aprofitament de les activitats de formació, valorant les hores rebudes, el treball realitzat i la valoració del formador/a corresponent.
- b) Reconeixement global de la formació rebuda. La Universitat, amb la voluntat d'avançar en el mutu reconeixement de la formació del professorat universitari realitzada en el marc del PROFID, proposa potenciar una formació global que porti fins a l'acreditació efectiva d'un programa comú de formació, d'acord amb l'estructura següent:¹

1. S'estableix el mutu reconeixement d'un programa de formació, amb una durada mínima de 200 hores.
2. Independentment de la concreció detallada, el programa ha de considerar, com a mínim, els aspectes següents:
 - a) Un mòdul d'acollida institucional i política universitària.
 - b) Un mòdul de planificació docent i estratègies d'ensenyament i aprenentatge.
 - c) Un mòdul d'avaluació.
 - d) Un mòdul de materials, eines i recursos per a docència, la recerca i la gestió.

¹ Es completa a l'annex 3.

3. El professorat ha de resoldre el programa de formació mitjançant la carpeta docent, que serà tutorat o orientat per professorat experimentat, treball que serà presentat i sotmès a debat. El temps dedicat a la preparació i realització equivaldrà a un 40% de la durada prevista del programa.
4. Els mòduls seran impartits per professorat expert, de reconegut prestigi acadèmic.
5. El programa de formació gaudirà del grau de flexibilitat i opcionalitat que permeti al professorat dissenyar un itinerari formatiu propi, adequat a les seves necessitats de formació.
6. El programa de formació serà acreditat internament per part de cada Universitat i serà reconegut per la resta de les universitats signants d'aquest acord. En casos extraordinaris, la convalidació de la formació realitzada anteriorment en altres universitats serà realitzada per comissions constituïdes ad hoc.

Aquests mòduls ocuparan el 60% de la durada prevista del programa i podran ser convalidats amb els cursos realitzats que formin part del PROFID.

2.8 Pla d'avaluació de la formació

L'avaluació d'un Pla de formació és un dels elements fonamentals i es duu a terme sobre tres aspectes fonamentals:

- L'organització i el desenvolupament de les accions formatives (conèixer com es planifica i realitza la formació del professorat i quins són els resultats obtinguts).
- Els continguts de la formació (comprendre la dinàmica interna que es genera durant el desenvolupament d'un programa de qualsevol tipus d'activitat de formació, per donar-hi el seguiment adequat).
- La transferència de la formació (conèixer l'ús que el docent fa d'allò en què s'ha format per analitzar en un segon moment l'impacte que té en l'aprenentatge dels participants i en la qualitat de la seva activitat).

Els agents que han de dur a terme aquesta avaluació són:

- Els assistents
- Els docents
- Els gestors del Pla de formació
- Els destinataris o receptors de l'activitat dels assistents

La relació entre àmbits, agents i instruments es reflecteix en el quadre següent:

Objecte d'avaluació	Disseny (necessitats, objectius, continguts, metodologia, recursos...)	Desenvolupament (accions de formació, formadors, material...)	Resultats (satisfacció dels usuaris, assistència, costos...)	Impacte (millora de l'activitat universitària)
Agents (qui avalua)	Comissió de formació	Assistents i gestors de formació	Assistents i comissió de formació	Comunitat URV
Instruments	Indicadors de formació	Enquestes de satisfacció	Enquestes de satisfacció	Indicadors d'activitat

2.9 El procés de gestió

L'ICE és l'òrgan gestor del Pla de formació del PDI, d'acord amb les directrius que estableixi l'equip de govern a través del Vicerectorat de Personal Docent i Investigador.

Per gestionar el Pla se segueix el procediment següent:

- Detecció de necessitats, en què es valoren les demandes del professorat, dels departaments i dels centres de la Universitat, així com les necessitats detectades a través d'altres mecanismes (enquestes als possibles usuaris, resultats dels processos d'avaluació del PDI, nous requeriments de l'EEES, planificació estratègica de la URV, plans de qualitat, promoció institucional de carreres docents, etc.).
- Proposta del Pla de formació a la Comissió de Formació del Col·lectiu Docent i Investigador.

- Proposta de la Comissió al Consell de Govern, perquè l'aprovi.
- Desenvolupament:
 - En primer lloc, es fa la difusió dels cursos a través de la web de l'ICE. Els usuaris hi poden consultar les dades de l'activitat i fer-ne la inscripció. Un cop feta la inscripció, reben un correu conforme estan inscrits o bé els diuen que el nombre de places està cobert.
 - En finalitzar l'activitat, si l'assistència ha estat igual o més alta del 80%, se'ls lliurarà el certificat corresponent d'assistència a l'activitat sol·licitada.
- Anàlisi de resultats i impacte en l'activitat universitària.

2.9 Finançament de la formació

La distribució pressupostària per cadascuna de les accions és la següent:

CONCEPTE	COST
Pla general	27.500 €
Pla específic	10.000 €
Programa ajuda a la internacionalització: formació en anglès i altres terceres llengües	4.500 €
Ajuts de formació	8.500 €
Pla d'acció de millora per a centres i departaments	5.000 €
Despeses generals	4.500 €
Total	60.000 €

ANNEXOS

Annex 1. Pla de formació

PLA DE FORMACIÓ DEL PERSONAL DOCENT I INVESTIGADOR

PROFID 2009-10

Vicerectorat de Personal Docent i Investigador

Institut de Ciències de l'Educació

1. Presentació

Per al curs 2009-10 es planifiquen activitats de formació distribuïdes en els programes següents:

- A. Formació general (Pla general)
- B. Formació específica per centres/departaments (Pla específic)
- C. Programa d'ajuda a la internacionalització: formació en anglès i altres terceres llengües
- D. Ajuts per activitats de formació
- E. Pla d'acció de millora per a centres/departaments

2. Propostes del Pla general

Aquest apartat recull les activitats de formació englobades en el Pla general, el qual està adreçat a tot el personal docent i investigador de la Universitat, distribuïdes en els àmbits formatius següents:

- **Institucional**
- **Docència universitària i espai europeu d'educació superior**
- **Eines per al treball docent**
- **Desenvolupament docent i investigador**
- **Salut i prevenció de riscos laborals**
- **Idiomes (català)**
- **Gestió universitària**

La relació d'activitats corresponents a cada àmbit és la que consta en el quadre que figura a continuació:

3. Programació

<i>Institucional</i>	Codi	Hores	Calendari	Places
Pla d'acollida	PROFID-1.	20		40
Docència universitària i estudiants amb discapacitat	PROFID-2.	4		30
Formació docent per a lectors	PROFID-3.	92		20
Formació de futurs gestors	PROFID-4.	12		25
<i>Espai europeu d'educació superior</i>				
Docència i organització d'una assignatura: competències i ECTS	PROFID-5.	12		20
El pla d'acció tutorial a l'EEES	PROFID-6.	12		20
Metodologies docents: estudi de casos i PBL	PROFID-7.	12		30
Avaluació dels aprenentatges: les rúbriques	PROFID-8.	8		20
Assaig d'experiències d'aprenentatge actiu	PROFID-9.	25		20
Com treballar les competències genèriques	PROFID-10.	8		25
Estratègies metodològiques a l'aula universitària	PROFID-11.	4		30

<i>Eines per al treball docent</i>				
Com parlar en públic	PROFID-12.	12		20
Bricosoftware. Eines per al disseny d'entorns d'aprenentatge	PROFID-13.	8		20
Aplicació del web 2.0 a la docència	PROFID-14.	12		25
Moodle nivell I (diferents grups)	PROFID-15.	4		20
Moodle nivell II (diferents grups)	PROFID-16.	4		20
Els qüestionaris al Moodle	PROFID-17.	8		20
L'eina de qualificacions al Moodle	PROFID-18.	4		20
El dossier d'aprenentatge electrònic	PROFID-19.	8		20
<i>Desenvolupament docent i investigador</i>				
Redacció d'articles científics en anglès	PROFID-20.	18		20
Com preparar una presentació oral en anglès	PROFID-21.	15		25
Gestió de projectes R+D+I	PROFID-22.	12		20
Anàlisi de dades qualitatives	PROFID-23.	12		20
Anàlisi de dades quantitatives	PROFID-24.	12		20
Redacció de tesis doctorals	PROFID-25.	12		25
Recursos per a l'aprenentatge i la recerca en l'EEES	PROFID-26.	12		25
<i>Prevenió de riscos laborals</i>				
(a determinar, segons la programació de l'Oficina de Prevenció de la URV)	PROFID-27.			
<i>Idiomes (català)</i>				
Curs de suficiència de català per al PDI	PROFID-28.			
Programa Àdhuc	PROFID-29.	--		15
<i>Gestió universitària</i>				
Coordinar equips de treball	PROFID-30.	8		25
Tècniques de negociació i habilitats per a la gestió universitària	PROFID-31.	12		25

4. Proposta específica d'activitats per centre

El Pla específic de formació recull les accions de formació sorgides directament de les sol·licituds dels centres i/o departaments de la Universitat. Dins les funcions que s'especifiquen en aquest apartat, trobem accions o activitats a petició dels responsables d'ensenyament i equips deganals, directors de departament o caps de servei.

Per al curs 2009-10, aquest pla de formació presenta un pressupost que s'adjudicarà a cada acció formativa segons les bases d'aquesta convocatòria.

5. Programa d'ajuda a la internacionalització: formació en anglès i altres terceres llengües

Dins del programa d'internacionalització de la Universitat i per facilitar la formació en anglès i altres llengües estrangeres, es proporcionaran els mecanismes de formació establerts (segons l'annex 2 d'aquest document).

6. Ajuts per a accions de formació

El Pla de Formació facilitarà al professorat la realització d'accions de formació no incloses en el Pla de Formació del Personal Docent i Investigador. La valoració es farà en un termini establert i els criteris seran definits prèviament per la Comissió de Formació del Col·lectiu Docent i Investigador (segons l'annex 3 d'aquest document).

7. Pla d'acció per a la millora de centres i/o departaments

El Vicerectorat de Personal Docent i Investigador, en col·laboració amb l'ICE, promou una nova convocatòria d'ajuts per al desenvolupament de Plans d'acció per a la millora, els quals tinguin per finalitat dur a terme accions adreçades a cobrir necessitats o debilitats presentades pels centres i/o departaments de la URV (annex 4 d'aquest document).

8. PRESSUPOST PLA DE FORMACIÓ 2009-10

La distribució pressupostària per a cada acció és la següent:

<i>CONCEPTE</i>	<i>COST</i>
Pla general	27.500 €
Pla específic	10.000 €
Programa ajuda a la internacionalització: formació en anglès i altres terceres llengües	4.500 €
Ajuts de formació	8.500 €
Pla d'acció de millora per centres i departaments	5.000 €
Despeses generals	4.500 €
Total	60.000 €

Annex 2. Programa d'ajuda a la internacionalització: formació en anglès i altres terceres llengües

Dins del programa d'internacionalització de la Universitat i per facilitar la formació en anglès i altres llengües estrangeres, es proporcionaran els mecanismes de formació següents:

1. Formació a mida

A demanda dels centres o departaments, es promouran ajuts per a la impartició de **cursos de conversa en llengua estrangera**, sempre que estigui justificada prèviament. S'aconsella solament per a persones amb un nivell avançat.

2. Formació presencial (Servei Lingüístic)

El professorat ha de matricular-se als cursos oferts pel Servei Lingüístic de la URV.

Un cop finalitzat el curs, i amb la certificació aconseguida, podran sol·licitar la devolució total o parcial del cost de la matrícula del curs, en funció dels recursos disponibles, tot garantint un mínim del 50% del curs.

3. Estades per a l'estudi de llengües estrangeres

El professorat pot sol·licitar un ajut per a cursos d'idiomes realitzats en algun centre estranger.

Un cop finalitzat el curs, i amb la certificació aconseguida, podran sol·licitar un ajut màxim de 1.500 € en concepte de matrícula i estada, en funció dels recursos disponibles en aquesta convocatòria.

Annex 3. Ajuts per a activitats de formació

AJUTS PER AL DESENVOLUPAMENT D'ACCIONS DE FORMACIÓ

1. Presentació

El PROFID té com a funcions específiques la innovació educativa i la funció pedagògica del professorat mitjançant l'organització de cursos d'especialització o altres activitats de formació generades en el marc universitari propi. També té com a funció facilitar al professorat la realització d'accions de formació relacionades amb la millora de la docència i recerca universitària.

2. Convocatòria

S'obre una convocatòria per a concedir d'ajuts al desenvolupament d'accions individuals de formació, que tinguin com a finalitat la millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge, la innovació i la millora de la recerca, la transferència i la gestió.

3. Objectius

- Facilitar, mitjançant la mobilitat a altres institucions d'arreu, el desenvolupament professional del personal docent i investigador de la URV.
- Potenciar la mobilitat del professorat per a l'adquisició d'experiències i formació de caràcter rellevant i d'interès per a la comunitat universitària.

4. Beneficiari

Pot participar en aquesta convocatòria tot el personal docent i investigador de la URV.

5. Ajut

El nombre d'ajuts facilitats es determinarà segons les propostes rebudes i el límit pressupostari, d'acord els criteris següents:

- Accions per a la millora de la formació del professorat.²
- Import màxim de l'ajut: 1000€ per sol·licitud.
- Es cobrirà com a màxim un 70% de la despesa global justificada.
- Els ajuts seran proporcionals a la quantitat sol·licitada, si es supera el pressupost assignat.

6. Implicacions

La persona beneficiària de l'ajut ha de justificar-lo mitjançant una memòria explicativa sobre l'activitat de formació desenvolupada i exposar el grau d'assoliment.

7. Sol·licituds

Les persones que reuneixin els requisits determinats en aquestes bases han de presentar el model de sol·licitud definit en aquestes mateixes bases, on consten els documents següents:

- Annex 1: Sol·licitud
- Annex 2: Justificació de l'activitat de formació desenvolupada i valoració de les despeses (memòria – informe de l'activitat desenvolupada i factures originals).
- Annex 3: Currículum del sol·licitant
- Informe (favorable o desfavorable) del departament al qual pertany

Les sol·licituds s'han d'adreçar a l'Institut de Ciències de l'Educació per duplicat, en el termini establert.

8. Període d'execució de l'activitat

S'obriran dues convocatòries al llarg de cada curs acadèmic per rebre les sol·licituds pertinents.

L'acció per la qual se sol·licita l'ajut s'ha d'haver finalitzat amb anterioritat.

9. Criteris de valoració

La selecció, avaluació i aprovació de les propostes presentades correspon a la Comissió de Formació del Col·lectiu Docent i Investigador, la qual valorarà les sol·licituds presentades segons els criteris següents:

- Adequació als requisits i objectius establerts en la convocatòria.
- Rellevància, justificació i viabilitat de l'acció desenvolupada.

² Cursos, tallers i seminaris. Se n'exclouen els congressos.

- Aplicació o utilitat per a la millora de la pràctica docent, de recerca o de gestió.
- Prevalença dels resultats esperats i possibilitat de difusió i utilització per altres professors i unitats.
- Adequació als recursos financers previstos en els objectius d'aquesta convocatòria.

10. Resolució de les sol·licituds

La resolució es realitzarà en un termini màxim de 60 dies a partir de la data de tancament de la convocatòria.

No es considerarà cap proposta que no estigui acompanyada de tots els documents assenyalats al punt 6.Sol·licituds.

11. Comprimís del sol·licitant

La persona sol·licitant es compromet a presentar un informe memòria de l'activitat realitzada en el moment de presentar la seva sol·licitud, justificant la formació rebuda i l'aplicació.

Annex 4. Pla d'acció de millora per a centres i/o departaments

AJUTS PER AL DESENVOLUPAMENT D'ACCIONS DE MILLORA

1. Presentació

El Vicerectorat de Personal Docent i Investigador, en col·laboració amb l'ICE, promou una nova convocatòria d'ajuts per al desenvolupament de Plans d'acció per a la millora, els quals tinguin per finalitat dur a terme d'accions adreçades a cobrir necessitats o debilitats presentades pels centres i/o departaments de la URV.

Es pretén, en aquest sentit, facilitar el desenvolupament d'accions adreçades a resoldre dèficits o necessitats manifestes. Poden participar en aquesta convocatòria els centres i departaments de la URV, representats pel degà/ana i director/a, respectivament.

2. Ajut

El nombre d'ajuts facilitats es determinarà segons les propostes rebudes i el límit pressupostari, d'acord amb els criteris següents:

- Anàlisi i valoració previ de l'estudi de necessitats
- Viabilitat de les accions de millora
- Els ajuts seran proporcionals a la quantitat sol·licitada, segons el pressupost designat.

2. Sol·licituds

Els centres i departaments interessats han de presentar un informe que ha d'incloure els apartats següents:

- Anàlisi de necessitats
- Pla d'acció de millora i propostes d'acció

Les sol·licituds s'han d'adreçar al Vicerectorat de Personal Docent i Investigador, en el termini establert.

3. Criteris de valoració

La selecció, avaluació i aprovació de les propostes presentades valorarà les sol·licituds presentades segons els criteris següents:

- Adequació als requisits i objectius establerts en la convocatòria.
- Rellevància, justificació i viabilitat de l'acció desenvolupada.
- Adequació als recursos financers previstos en els objectius d'aquesta convocatòria.

4. Resolució de les sol·licituds

La resolució es realitzarà en un termini màxim de 60 dies a partir de la data de tancament de la convocatòria.

5. Implicacions

El beneficiari/ària de l'ajut ha de justificar el desenvolupament i execució del Pla de millora presentant una memòria explicativa de les accions realitzades i justificant el grau d'assoliment.

Annex 5. Curs interuniversitari d'especialista en Docència Universitària

Es tracta d'una proposta de formació global, extensiva a la totalitat del personal docent i investigador de la Universitat. La intencionalitat última d'aquesta proposta de formació és generar sinergies positives a la Universitat tant entre els diferents col·lectius de professorat que s'apleguen al voltant d'una titulació concreta, com dels que comparteixen interessos docents comuns als departaments. Aquestes actuacions globals són les que d'una manera més efectiva permeten convertir la formació rebuda en veritables plans d'acció capaços de provocar tant el canvi metodològic com el d'actitud, que ha de fer possible que el procés de convergència cap a l'espai europeu d'educació superior sigui una realitat.

Així doncs, aquest projecte vol donar resposta a:

- a) El procés de transformació metodològic derivat de l'adaptació a l'ECTS
- b) L'estudi basat en l'aprenentatge
- c) Les noves activitats educatives derivades dels nous objectius formatius
- e) La definició de les competències genèriques i específiques
- f) L'elaboració dels continguts del currículums
- g) La integració de les competències als currículums

El treball col·laboratiu serà la metodologia clau per generar processos de reflexió i d'intercanvi d'experiències entre docents de diferents àrees, departaments, titulacions i universitats.

Amb aquesta proposta formativa es cercarà la creació de xarxes entre professorat de diferents universitats catalanes.

• Origen

Parteix d'un acord interuniversitari per reconèixer la formació inicial del professorat universitari.

Posteriorment a l'acord es va sol·licitar el reconeixement com a mèrit d'acreditació a l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya en nom de totes les universitats signants i el document es va enviar a la Direcció General d'Universitats (ara se n'espera la resposta).

• Objectius

Aquest curs d'especialista en Docència Universitària a l'EEES té com a finalitat última *contribuir a millorar la docència a la Universitat tot facilitant al professorat una formació adient i les eines didàctiques i pedagògiques necessàries per afrontar els nous reptes que planteja l'EEES.*

En concret, els objectius són:

- Comprendre el significat i l'abast dels conceptes i principis bàsics del procés de convergència europea.
- Comprendre les competències generals i les específiques tot sabent-les integrar en el disseny curricular de les assignatures.
- Fer ús de diferents eines per dissenyar plans d'estudis i programes de matèries seguint les directrius marcades per la convergència europea.
- Saber calcular les diferents càrregues temporals de la dedicació del professorat i de l'alumnat en funció de la multivarietat d'estratègies d'ensenyament-aprenentatge i avaluació dins del marc dels ECTS.
- Conèixer i implantar diferents estratègies d'ensenyament-aprenentatge en el marc de la docència universitària coherent amb les directrius de la Declaració de Bolonya.
- Utilitzar diferents instruments d'avaluació de l'aprenentatge tot entenent l'avaluació com a eix bàsic i des de la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Conèixer i facilitar la implantació d'accions tutorial, en consonància amb el model de PAT de la URV i cercant vies d'avaluació dels resultats en relació amb la millora educativa.
- Desenvolupar competències professionals en el docent universitari que l'ajudin a incorporar les TIC com a suport habitual en els processos comunicatius, de la docència, formatius i de recerca.

• Descripció de l'activitat

Aquest postgrau ofereix una formació orientada a millorar la docència universitària, útil per solucionar els reptes que planteja el nou espai d'educació superior. Per tal d'aconseguir aquest objectiu, el postgrau pretén facilitar als futurs professors el coneixement universitari i les directrius marcades per la convergència europea d'educació superior, oferir informació per programar les assignatures adequant-les a les directrius marcades per la convergència europea, facilitar el disseny d'estratègies metodològiques basades en l'anàlisi del contingut a ensenyar i del procés d'aprenentatge dels estudiants, aportar coneixement en relació amb diferents models i instruments d'avaluació de l'aprenentatge i utilitzar-los de manera adequada tant per a l'avaluació de pràctiques i com de contingut teòric, facilitar el coneixement i les habilitats requerides per construir i utilitzar diferents instruments d'autoavaluació i de regulació de l'aprenentatge per part dels estudiants, facilitar el coneixement necessari per poder implantar accions tutorial i avaluar-ne els resultats amb re-

lació a la millora de la qualitat educativa, i afavorir les competències professionals necessàries per incorporar les TIC als processos d'ensenyament-aprenentatge: tutories, materials docents, fòrums, presentacions, etc.

El curs de postgrau té una estructura dividida en els 5 mòduls següents: marc institucional universitari, estratègies metodològiques en docència universitària, avaluació dels aprenentatges a la universitat, programació i materials docents, i creació de la carpeta docent.

Cadascun d'aquests mòduls conté els objectius a adquirir i està dividit en una sèrie de sessions presencials i de treballs no presencials formats per diverses activitats, com lectures complementàries o elaboració de treballs individuals de síntesi i reflexió, que es tindran en compte a l'hora de l'avaluació. Les hores dedicades a cadascuna de les parts varia segons el mòdul que es treballa. La realització de totes dues parts és obligatòria.

Els criteris que se seguiran per a l'avaluació general del curs de postgrau són: l'assistència a un mínim del 80% de les hores presencials (l'assistència estarà controlada), el compliment de les diferents propostes de treball de cadascun dels mòduls i la presentació d'un dossier docent individual.

<i>Mòdul</i>	<i>Continguts</i>	<i>Crèdits ECTS</i>
1. El docent universitari	La docència universitària en l'espai europeu d'educació superior <i>Marc institucional universitari</i> <i>Models de docència a les universitats europees</i> Ensenyar i aprendre a la universitat <i>Salut laboral</i> <i>Treballar en equip</i>	2
2. Processos d'ensenyament i aprenentatge	L'estudiant universitari del segle XXI Teories d'ensenyament-aprenentatge Motivació i participació activa Claus per afavorir l'aprenentatge autònom	2
3. Programació de la docència	Desenvolupament de competències La programació de les assignatures Les tutories a la universitat (PAT i tutoria acadèmica) Disseny d'activitats facilitadores de l'aprenentatge <i>Organització del treball de l'alumne: presencial, autònom, virtual...</i> Avaluació dels aprenentatges	3
4. Metodologies docents	La classe magistral Aprentatge cooperatiu i <i>aprenentatge col·laboratiu</i> Estudi de casos / Casos clínics Aprentatge basat en problemes Aprentatge per projectes Simulacions	5
5. Estratègies i recursos didàctics	Estratègies i recursos per afavorir l'aprenentatge actiu Ús de recursos en format virtual: aprenentatge virtual, videoconferències... Disseny d'activitats facilitadores de l'aprenentatge Fonts documentals i recursos per a l'aprenentatge Competències comunicatives	2
6. Avaluació	L'avaluació dels aprenentatges per competències <i>Avaluació del treball individual, del treball en equip, del treball a través de la xarxa...</i> El dossier d'aprenentatge <i>Recursos automatitzats per a l'avaluació de coneixements: proves d'elecció múltiple...</i> Autoavaluació Coavaluació	2
7. Recerca sobre la docència universitària	Recerca i processos d'innovació. Disseny de projectes Xarxes i equips docents Tendències actuals en recerca sobre docència Recursos per a la recollida, tractament i anàlisi de dades	2
8. Elaboració de projectes docents	Estructura i directrius per a l'elaboració d'un projecte docent	1
9. Dossier docent	Pràctica reflexiva La creació d'un dossier docent com a eina de reflexió sobre la pròpia pràctica	6

Els mòduls tenen una part de caràcter presencial i una altra de caràcter no presencial. Totes dues són necessàries i obligatòries per assolir els objectius marcats i evidentment per obtenir l'acreditació del títol d'especialista en Docència Universitària.

La part presencial es desenvolupa en sessions teoricopràctiques, principalment seguint la modalitat de tallers, en què professorat expert de reconegut prestigi acadèmic desenvolupa la tasca de formació.

Cadascuna d'aquestes activitats ha d'estar especificada prèviament: objectius, continguts, metodologia, avaluació, durada en hores, dates, horari, professor/a que la imparteix, lloc de realització. S'ha de garantir l'assistència a un mínim del 80% de les hores presencials i l'oferta formativa d'aquesta part presencial serà suficientment àmplia perquè permeti un cert grau de flexibilitat i opcionalitat al professorat a l'hora de dissenyar el seu itinerari formatiu en funció de les necessitats formatives

La part no presencial consisteix en la realització d'activitats pràctiques de caire individual i/o en petits equips proposades en cada mòdul i la presentació d'una carpeta o dossier docent individual al final.

Taula d'equivalències (itineraris del PROFID – curs d'especialista en Docència Universitària)

Si els professors/res han cursat el nombre d'hores establerts i/o assolit els objectius establerts en l'itinerari del PROFID, poden sol·licitar la convalidació d'alguns dels blocs temàtics del curs d'especialista (vegeu punt 2.7.b), d'acord amb el que determini la Comissió de Formació.